

Innspill til statsbudsjettet 2026 fra Norske Dansekunstnere

Til:Arbeids- og inkluderingsdepartementet

27.2.2025

Norske dansekunstnere leverer her sine innspill til arbeids- og inkluderingsdepartementets arbeid med statsbudsjettet 2026.

Dokumentet oppsummerer forbundets hovedprioriteringer for en bærekraftig og vital dansebransje og et levedyktig liv i dansen og redegjør med forslag til konkrete tiltak.

Norske Dansekunstnere er interesseorganisasjon for dans, fagforbundet for alle som jobber pedagogisk og kunstnerisk med dans eller i tilknytning til dette og en vederlagsforvalter for dansekunstnere. Vi organiserer om lag 900 som jobber innen dans, som dansere, koreografer og pedagoger, produsenter, skole drivere og ledere. Vårt formål omfatter all dansekunst i Norge, på tvers av tradisjoner, sjangere og stilarter. Forbundet arbeider aktivt for å fremme og ivareta dansens plass i samfunnet og dansekunstnernes kunstneriske, faglige, økonomiske rettigheter.

Norske Dansekunstnere leverer også innspill til statsbudsjettet som del av Kunstnernetverket og henviser til dette for øvrige innspill om kunstnerøkonomien som helhet.

Med vennlig hilsen

Live Rosenvinge
Forbundsleder

Mikael Rønne
Nestleder

Hovedprioriteringer

Norske Dansekunstnere har to hovedgrep vi ber om at regjeringen ivaretar i sitt budsjett for 2026. Grepene er rettet mot et mål om å gi dansen en mer robust økonomisk virkelighet og for å oppfylle de overordnede kulturpolitiske målene om å bedre maktbalansen i kunstnerøkonomien og øke tilgjengeligheten til mangfoldig kunst av høy kvalitet.

De fleste tiltakene, som vi ber om, ligger til kulturdepartementet. Tiltak under grepet om et stadig mer levedyktig liv i dansen ligger imidlertid til Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Grep for en bærekraftig og vital dansebransje

At virkemiddelapparatet rundt produksjon, visning og undervisning av dans sees i en helhet slik at produksjonene får tilstrekkelige produksjonsforhold, den enkelte produksjon får et lengre liv med visninger og en større andel av befolkningen får et forhold til og mulighet til å delta i dans.

Grep for et stadig med levedyktig liv i dansen

At det igangsettes en kunsternøkonoreform der dansekunstneres særlige utsatte levekår forbedres kompetanse tilføres og bevares og videreformidles gjennom kunstnere som har mulighet til et langt liv i dansen, kunstformen får et mangfold av stemmer, og kunstnernes sosiale rettigheter ivaretas gjennom fra fellesskapet og gjennom stadig mer robuste og vitale arbeidsgivere. Dette grepet fordrer at Arbeids- og inkluderingsdepartementet:

- Bedrer lønnsvilkår, arbeidsmuligheter og sosiale rettigheter

Grep for et stadig mer levedyktig liv i dansen

Status i dag

Regjeringen har som mål «å styrkje kunstnarøkonomien og leggje til rette for at kunstnarar og kulturarbeiderar får betre rettar og arbeidsmoglegheiter» i følge Hurdalsplattformen.

Våren 2023 la daværende kulturminister Anette Trettebergstuen frem St. Meld. 22 *Kunstnarkår* der det uttrykkes at *“kunstnarar, som alle andre, skal ha rimeleg betaling for jobben dei gjer. Ei viktig utfordring framover er difor å leggje til rette for at kunstnarar får rimeleg betaling for kunstnarleg arbeid.”*

Telemarksforskning la våren 2023 frem rapporten “Kunstnerundersøkelsen 2019”. Rapporten “Kunstnerundersøkelsen 2019” av Telemarksforskning viser at de aller fleste dansekunstnere har vanskelig for å få til en bærekraftig livssituasjon, slik finansieringsordningene fungerer i dag. Rapporten stadfestet tydelig hvordan kunstnere generelt sakker akterut når det gjelder inntektsutvikling. Utviklingen siden forrige undersøkelse i 2013 viser svært svak utvikling, og at dansekunstnere som kunstnergruppe tjener dårligst. Samtidig som inntekten er lav, er dansere blant kunstnergruppene som bruker minst arbeidstid på kunstnerisk virksomhet og mest tid på kunstnerisk tilknyttet arbeid. Ikke minst har dette forverret seg mellom 2013 og 2023.

Samlet sett er dansekunstnerne gruppen der færrest er fornøyd med sine arbeidsforhold. Undersøkelse blant forbundets medlemmer støtter dette, med ekstrem ensomhet og helseslitasje som resultat av jobben som to sider av arbeidslivet som ikke kommer så tydelig frem i Telemarksforskningens undersøkelse. Ser man alle disse forholdene under ett, er det åpenlyst at dansekunstnerens arbeidsvilkår trenger gode forbedringsgrep. I tillegg ser vi at det er behov for målrettede tiltak for dansepedagogers virke nå som den første generasjonen av fulltidspedagoger i musikk, dans, drama linjene nærmer seg 50 og 60 årene.

Vi mener at grep som sikrer langsiktighet, sosiale rettigheter og forutsigbarhet for dansekunstnere i alle deres virke er avgjørende. I tillegg er det nødvendig å se særlig på pensjonsrettigheter og muligheter til å virke i et langt liv i dans. Vi ber om at det igangsettes en kunstnerøkonomireform der dansekunstneres særlige utsatte levekår forbedres, kompetanse tilføres og bevares og videreformidles gjennom kunstnere som har mulighet til et langt liv i dansen. En reform må bidra til at kunstformen får et mangfold av stemmer, og kunstnerens sosiale rettigheter ivaretas fra fellesskapet og gjennom stadig mer robuste og vitale arbeidsgivere. Vi ber om følgende grep for at departementets arbeid støtter opp om dette:

- **Bedre lønnsvilkår, arbeidsmuligheter og sosiale rettigheter**

Opprett et spesialisert NAV-kontor hvor man kan samle, og opparbeide seg bedre kompetanse på kulturfeltets særegenheter, og på syklusøkonomi og kombinasjonsinntekter

Øk sykepengeordningen for selvstendig næringsdrivende (enkelpersonsforetak) til 100 prosent fra 17. sykedag. Dette er et effektivt og enkelt tiltak som bør iverksettes gjennom årets statsbudsjett.

Utredde hvordan selvstendig næringsdrivende (enkeltpersonforetak) kan opparbeide seg bedre rettigheter for de første 16 sykedagene, enten gjennom en utvidet rett til sykepenger eller gjennom en gunstigere forsikringsordning.

Utred pensjonsrettigheter for kunstnere på arbeidsstipend og sett av midler til pensjonsopptjening på alle arbeidsstipend.

